

Αθήνα, 28.12.2010

ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ

ΘΕΜΑ: Επιτρεπτό τμηματικής παραλαβής και έκδοσης βεβαίωσης περάτωσης εργασιών για αυτοτελή τμήματα ενός έργου.

Ανώνυμη εταιρεία – μέλος του ΣΑΤΕ υπέβαλε το ακόλουθο ερώτημα:

«ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΠΟΛΥΜΕΤΟΧΙΚΗ) που σχετικά με την εκτέλεση έργων δεν δεσμεύεται αλλά συμβουλευτικά ακολουθεί τις διατάξεις του Ν. 1418/84 εκτελεί κτιριακό έργο που περιλαμβάνει διάφορα τμήματα (Ανακαίνιση παλαιού κτιρίου, κατασκευή νέου κτιρίου, Περιβάλλον χώρος). Τα ανωτέρω τμήματα ολοκληρώνονται και δίνονται σε χρήση σε διαφορετικές ημερομηνίες με μεγάλη χρονική διαφορά μεταξύ τους.

ΕΡΩΤΗΜΑ Α:

Είναι δυνατόν να εκδοθούν τρεις ξεχωριστές βεβαιώσεις περαίωσης ανά τμήμα του έργου και να γίνουν οριστικές παραλαβές τμηματικά ή πρέπει να παραληφθεί όλο το έργο μαζί;

ΕΡΩΤΗΜΑ Β:

Επίσης ρωτάμε αν είναι δυνατόν να γίνει Οριστική Παραλαβή ανά αρχική και συμπληρωματικές συμβάσεις εφόσον το τεχνικό αντικείμενο διαχωρίζεται.»

Η απάντησή μου στα ανωτέρω ερωτήματα έχει ως εξής:

1. Πριν απαντηθεί αυτό καθ' εαυτό το ερώτημα, πρέπει να διερευνηθεί αν είναι κατ' αρχήν επιτρεπτές, βάσει της ειδικής νομοθεσίας περί δημοσίων έργων, πρώτον η έκδοση βεβαίωσης περάτωσης εργασιών για τμήματα του έργου και δεύτερον η τμηματική παραλαβή του.

Από τις διατάξεις της νομοθεσίας για τα δημόσια έργα (ν. 3669/2008 – «Κώδικας Δημοσίων Έργων» ή «Κ.Δ.Ε.») συνάγεται ότι κατ' αρχήν το έργο πρέπει να παραλαμβάνεται ως σύνολο, περιλαμβανομένων σ' αυτό και των συμπληρωματικών συμβάσεων. Ωστόσο, στον κανόνα αυτό μπορούν υπάρξουν εξαιρέσεις, υπό την προϋπόθεση ότι θα συμφωνηθούν ειδικά. Τούτο

συνάγεται σαφώς από την παρ. 6 του άρθρου 73 του Κ.Δ.Ε. (*«Προσωρινή παραλαβή του έργου»*), το οποίο προβλέπει την αναλογική εφαρμογή των διατάξεων περί προσωρινής παραλαβής και σε περιπτώσεις παραλαβής τμημάτων έργου που περατώθηκαν και μπορεί να έχουν αυτοτελή χρήση, εφόσον αυτό προβλέπεται από τη σύμβαση.

Κατά μείζονα λόγο τα ανωτέρω ισχύουν και για τη βεβαίωση περάτωσης εργασιών, η δυνατότητα έκδοσης της οποίας για τμήμα του έργου προβλέπεται ρητώς στην παρ. 1 του άρθρου 71 του Κ.Δ.Α. (*«Όταν λήξει η προθεσμία περάτωσης του συνόλου ή **τμημάτων** του έργου,»*).

Επομένως, για τα έργα που εκτελούνται βάσει της ειδικής περί δημοσίων έργων νομοθεσίας είναι δυνατή η πρόβλεψη στη σύμβαση ξεχωριστής παραλαβής, καθώς και έκδοσης βεβαίωσης περάτωσης εργασιών, για διάφορα τμήματά τους, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν αυτοτελή χρήση.

2. Τώρα, όσον αφορά την προκείμενη περίπτωση, θα πρέπει να επισημανθούν τα εξής:

Εάν η πολυμετοχική ανώνυμη δημοτική εταιρεία διέπεται από κανονισμό έργων που έχει χαρακτήρα κανονιστικής πράξης της διοίκησης (όπως π.χ. ο κανονισμός έργων της ΔΕΗ, της ΔΕΠΑΝΟΜ κ.ά., που έχουν εγκριθεί με υπουργικές αποφάσεις), τότε η ρύθμιση των υπό εξέταση θεμάτων θα γίνεται από τον κανονισμό αυτόν. Στις περιπτώσεις αυτές ο διατάξεις των κανονισμών είναι αναγκαστικού δικαίου και η διαφορετική ρύθμιση επιτρέπεται μόνον εάν παρέχεται ρητώς από αυτές η δυνατότητα απόκλισης (όπως π.χ. συμβαίνει για την περίπτωση της τμηματικής παραλαβής ενός έργου, με τις προπαρατεθείσες διατάξεις της ειδικής νομοθεσίας για τα δημόσια έργα). Αυτό έχει σημασία για τις περιπτώσεις εκείνες που δεν είχε προβλεφθεί στα αρχικά συμβατικά τεύχη δυνατότητα τμηματικής παραλαβής και τα συμβαλλόμενα μέρη επιθυμούν τροποποίηση της σύμβασης, ώστε να παρασχεθεί αυτή η δυνατότητα. Όταν υφίσταται υπερκείμενος κανονισμός με κανονιστική ισχύ (π.χ. υπουργική απόφαση), τότε κατά κανόνα μεταγενέστερη τροποποίηση των συμβατικών όρων δεν είναι επιτρεπτή.

Εάν όμως – όπως είναι το πιθανότερο στην προκείμενη περίπτωση, σύμφωνα με τα στοιχεία που αναφέρονται στο ερώτημα – η εκτέλεση του έργου δεν διενεργείται δυνάμει κανονισμού έργων που έχει την ισχύ κανονιστικής πράξης της διοικήσεως, αλλά βάσει κοινών συμβατικών τευχών χωρίς κανονιστική ισχύ, τότε, εκτός του αυτονόητου συμπεράσματος ότι είναι γενικώς επιτρεπτές η τμηματική παραλαβή και η έκδοση βεβαίωσης περάτωσης εργασιών για αυτοτελή τμήματα του έργου, επιπροσθέτως, ακόμη

και αν δεν είχαν προβλεφθεί οι συγκεκριμένες δυνατότητες στην αρχική σύμβαση, είναι επιτρεπτή και νόμιμη η μεταγενέστερη τροποποίηση των συμβατικών όρων, κατόπιν κοινής συμφωνίας των μερών, ώστε να παρασχεθούν οι συγκεκριμένες δυνατότητες, ακόμη και σε προχωρημένο στάδιο της κατασκευής του έργου.

Τα αυτά ισχύουν και όσον αφορά την ξεχωριστή από το αρχικό έργο παραλαβή των εργασιών των συμπληρωματικών συμβάσεων.

Με εκτίμηση,

Σταμάτης Σ. Σταμόπουλος.